

Rammer om det gode liv – planlægning med udsyn og omtanke

Evaluering af Svendborg Kommunes Plan09-eksempelprojekt
Refleksioner fra Planafdelingen

Svendborg
Kommune

Indhold

Et indledende rids af Plan09 projektet i Svendborg	3
Tanken om "Tankegangen"	6
Kultur og Plan under samme tag	8
Plan09 fra en planlæggervinkel	8
Cittaslow kan og skal udfordre plankulturen	12
Mere end blot en blød trend	13
Vi skal turde vælge det anderledes	14
Cittaslow som et screeningsværktøj	15
"Tankefuld" – en mulighed for at afprøve nye metoder	16
Politisk opbakning – en nødvendighed!	17
Projektets gennemslagskraft – afsluttende refleksioner	18

Denne rapport er udarbejdet af Pernille Larsen i samarbejde med Svendborg Kommunes Planafdeling/Cittaslow-sekretariat
Fotos: Svendborg Kommune og Andreas Bastiansen (side 4)
Layout: Grafisk Afdeling, Ulrik K. Larsen, Svendborg Kommune

Svendborg, oktober 2009

Et indledende rids af Plan09 projektet i Svendborg

Svendborg Kommune blev i marts 2008 optaget i det internationale netværk af Cittaslow-byer. Karakteriseret som bevægelse sigter "Cittaslow-bevægelsen" mod at bevare og udvikle provinsbyen med en særlig opmærksomhed på dens historiske, kulturelle og sociale kvaliteter med begrebet *livskvalitet* som en central og bærende værdi.

Plan09 eksempelprojektet har i Svendborg Kommune taget udgangspunkt i Cittaslow med henblik på specifikt at sætte fokus på, hvordan de værdier, der knytter sig til slowfilosofien – tanker om det gode liv og skabelsen af livskvalitet – kan tænkes ind i plankulturen som et centralt værdigrundlag.

Målet med Plan09 projektet har således i Svendborg Kommune været at undersøge og diskutere begrebet *livskvalitet* i relation til byplanlægningsmæssige og identitetsmæssige spørgsmål, der retter sig mod refleksioner over, hvordan man som by bevarer, forandrer og udvikler på én og samme tid.

Set i en større sammenhæng har Plan09 projektet i Svendborg bidraget til den internationale opfattelse af Cittaslow ved at pege på, hvordan konceptet kan fortolkes i en byplanlægnings- og byudviklingsmæssig kontekst - som en *strategisk udviklingsvej*.

Denne evalueringsrapport vil derfor både pege frem og tilbage, idet den på den ene side vil belyse nogle af de problematikker og erfaringer vi i Svendborg har gjort os med at skulle inddrage et bredt spektrum af interessenter samt omsætte Cittaslow til konkret planlægning og planredskaber, og på den anden side belyse nogle fremadrettede visioner, muligheder og forslag til, hvordan dette kan lade sig gøre.

Det er tanken, at denne rapport skal bruges til vidensdeling; både internt til planlæggerne i Svendborg Kommune, men også til planlæggere i andre kommuner. Det betyder, at rapporten kan læses som en tredelt refleksion over:

1. Hvad, der har virket i Svendborg Kommunes Plan09 eksempelprojekt?
2. Hvad vi har savnet?
3. Og endelig - Hvordan vi kan bruge vores erfaringer i forhold til det fremtidige arbejde med Cittaslow?

” Cittaslow skal bruges som et redskab til at turde tænke anderledes.

Som Cittaslow ønsker Svendborg at skærpe opmærksomheden på "det gode liv".

Rapporten bygger på ni kvalitative interviews med planlæggere fra Svendborg Kommunes afdeling for Plan og GIS. To af interviewene inkluderer henholdsvis Planchef Jan Carlsson, og projektkoordinator for Cittaslow, Helle Juul Kristensen. I følgende del af rapporten angiver sætninger med anførselstegn, at der er tale om citater plukket direkte fra de evaluerende interviews.

Stafetten - kom den i mål?

Rent metodisk har vi i Svendborg haft tilrettelagt Plan09 projektet i form af en række seminarer - som vi har karakteriseret som forskellige "stafetter" - hvor både planlæggere, kommunale ledere, lokale politikere, borgere, potentielle tilflyttere og personer fra forskningsverdenen har været inviteret og deltaget på skift. Seminarerne har alle haft det samme mål og fælles tema: At diskutere hvordan man kan forstå og omsætte begrebet livskvalitet i forhold til Svendborg som by og kommune.

Denne metode blev valgt dels for at forankre, plante og synliggøre Cittaslow som en værdi blandt forskellige interessenter og dels for at få nogle brugbare input til, refleksioner over og perspektiver på, hvordan planafdelingen kan bringe begrebet livskvalitet ind i det konkrete byudviklingsmæssige arbejde. De forskellige seminarer har udmøntet sig i tilblivelsen af "Cittaslow-stafetten", der samler

op på forløbet og giver nogle konkrete bud på handlingsplaner for Cittaslow i Svendborg. Desuden er der, på baggrund af et forskersymposium som blev afholdt i marts 2009, en antologi på trapperne om Cittaslow som byudviklingsmæssig strategi.

Stafetten har haft et positivt forløb i den forstand, at der har været et stort engagement fra de forskellige interessenters side, ligesom især lederseminariet internt i kommunen var med til bredt at sætte fokus på Cittaslow i alle forvaltninger.

Samlet set har stafetten dog meget haft karakter af dialog frem for konkret handling, hvilket betyder, at mange nu står tilbage med en fornemmelse af, at Plan09 projektet har skabt for lidt *synlighed* omkring Cittaslow. Når vi reflekterer over denne kritik, kan vi se, at den sandsynligvis bygger på nogle "kommunikationskortslutninger", idet det ikke har været kommunikeret tydeligt nok ud, at Plan09 projektet ikke har haft til hensigt primært at skabe events omkring Cittaslow, men i lige så høj grad har haft til hensigt via dialog- og debatmøder at gennemføre en række *kvalitetsdiskussioner* og få nogle input til hvad "det gode liv" i Svendborg er.

Fra Planafdelingens side har vi således erfaret, at vi i højere grad skulle have tydeliggjort målet med Plan09. Vi har med andre ord ikke været gode nok til at kommunikere skellet mellem Plan09 projektet og den sideløbende implementering af Cittaslow.

Under Cittaslow-stafetten deltog blandt mange andre aktører en række ledere fra Svendborg Kommune for at diskutere Cittaslow som strategisk udviklingsvej.

Når det er sagt, må vi samtidig erkende, at vi ikke på forhånd havde forudset omfanget af at blive Cittaslow. Hvor meget det egentlig kræver af konstant kommunikation og information - både indadtil og udadtil i forhold til at gøre Cittaslow synlig som brand, som vision og strategi.

"Næste fase af Cittaslow må derfor blive at skærpe kommunikationen, at udvikle hjemmesiden og synliggøre os endnu mere som Cittaslow".

"Vi har erfaret, at der ligger en enorm udfordring i at kommunikere ordet "slow" som en positiv værdi".

"Traditionelt set har man tænkt vækst, dynamik og omstillingsparathed, og så kommer vi pludselig på banen med det her provokerende begreb: Cittaslow. Det kræver mange kræfter at få omverdenen til at forstå, hvordan det kan vendes til noget positivt: At "slow" netop betyder, at vi i Svendborg vil sætte fokus på fordybelse, omtanke, nærvær og samvær".

Konkluderende i forhold til Stafetten, så kom den i mål i den forstand, at seminarerne medvirkede til, at Cittaslow som vision og strategi er blevet grundigt debatteret og diskuteret på tværs af alle sektorer. Stafetten har yderligere været med til at åbne op for samarbejdet Kultur og Plan imellem.

Tanken om "Tankegangen"

Stafetten udmøntede sig blandt andet i tilblivelsen af eventen "Tankegangen", som første gang løb af stablen sidste efterår - en oplevelsesrute med indlagte "Cittaslow-events" undervejs.

I et reflekterende perspektiv står vi tilbage med erfaringerne omkring Tankegangen som værende mere end blot en enkelt event. Den blev nemlig et konkret og synligt bevis på, hvordan man kan skabe noget, som både er anderledes og nyskabende, når man nedbryder sektordelingen Kultur og Plan imellem og inviterer til samarbejde med de lokale aktører.

Samtidig blev Tankegangen et monumentalt bevis på, hvor stor en grad af lokalt engagement det frembragte, at vi som kommune agerede som retningsgiver, som procesbærer og proceskonsulent og lod de lokale aktører indtræde i rollen som aktive medspillere og medarrangører.

Tankegangen blev til i et samarbejde mellem Kultur og Plan og 29 lokale arrangører, som bidrog med hver deres "tankestationer".

Vi har med Tankegangen således fået nogle vigtige erfaringer i forhold til, hvordan vi også fremadrettet kan inddrage borgere og andre lokale aktører, når nye projekter skal sættes i søen.

Tankegangen vidnede kort sagt om et begyndende diskursskifte, hvor kommunen ikke længere kan nøjes med at agere som kommunal myndighed og forvaltning, hvis den vil forandre, forny og udvikle sig, men også må agere som den retningsgivende, initierende og samarbejdende.

Et skifte og en proces som Cittaslow kan være medvirkende til at speede op for.

"Tankegang" i oktober 2008 blev en rigtig Cittaslow. En event tilrettelagt som en oplevelsesrute med forskellige tankestationer undervejs. Den lokale opbakning var stor.

Kulturlivet i Svendborg kan blomstre endnu mere, når lokale aktører bringes i spil som aktive medspillere i tilrettelæggelsen af nye projekter og ideer.

Kultur og Plan under samme tag

De konkrete events, som blev til under Plan09 projektet, har i høj grad bevist, at projekter bliver bedre, mere innovative og overraskende, når man gør op med den traditionelle "kassetænkning" og i langt højere grad samarbejder på tværs af de forskellige sektorer.

Foruden Tankegangen som Cittaslow-event har Kultur og Plan i løbet af Plan09 projektet i samarbejde med diverse lokale kunstnere skabt byrums-, kunst-, og litteraturprojektet "Graphic vs. Poetry Trail", hvor lokale kunstnere og digtere har fortolket udvalgte byrum i Svendborg.

Dette arrangement var på sin vis også en "Tankegang". Plan09 projektet har nemlig affødt ideen om, at Tankegangen skal blive begrebsrammen om et særligt Cittaslow-event-koncept i Svendborg, der løbende vender tilbage som både virtuelle, fysiske, midlertidige og stationære oplevelsesruter.

"Planafdelingen er en afdeling, der tænker i bredde, i visioner. Derfor skal vi være gode til at invitere. Det er klart, vi får ikke de input, vi gerne vil have, hvis vi ikke selv inviterer til det".

Der er blandt planlæggerne bred enighed om, at sammenlægningen af Kultur og Plan området i forbindelse med kommunalreformen allerede på nuværende tidspunkt har animeret til at tænke på tværs i den kommunale organisation. Denne fornemmelse går perfekt i spænd med ideen om, at Cittaslow som plankulturel strategi netop skal være med til at ændre plankulturen, således at man i det daglige arbejde med projekter bliver endnu bedre til at arbejde i teams og på tværs af forskellige sektorer.

"Det ligger lige for at bruge hinanden, fordi vi nu sidder på samme etage. Det er frugtbart, at vi så let kan drage nytte af hinandens kompetencer. Sammenlægningen af Kultur og Plan gør, at der er noget gensidigt ekspertise lige rundt om hjørnet. Vi hører jo om hinandens projekter og bruger derfor også hinanden på en helt anden og mere naturlig måde end tidligere."

"Hele den ånd, der er i huset nu, er mere befordrende for at skabe noget kreativt. Der er en varmere og mere intens stemning. Kulturen er jo på mange måder omdrejningspunktet for planlægningen, idet meget af det vi planlægger for er bebyggede områder, hvor menneskers kultur- og fritidsliv skal fyldes ind i rammerne".

Plan09 fra en planlæggervinkel

Til trods for den megen fokus på Cittaslow står mange af planlæggerne tilbage med en fornemmelse af, at folk stadig har svært ved at få greb om, hvad Cittaslow egentlig er, og hvordan konceptet skal fortolkes. Som en af planlæggerne påpeger, så er der ingen *formel* på Cittaslow, den formel har man i Svendborg Kommune selv skullet skabe, hvilket betyder, at konceptet stadig er et meget abstrakt begreb at forholde sig til.

” Vi mangler at få diskuteret internt i planafdelingen, hvordan vi egentlig forstår Cittaslow oversat til planlæggersprog.

Samtidig står vi i planafdelingen endnu med en stor udfordring, der handler om, hvordan vi fremadrettet kan omsætte kvalitetsdiskussionerne til konkrete planredskaber. Set fra egen række er den største fejl ved vores disponering og håndtering af Plan09, at vi har haft for lidt fokus på "os selv". Som nogle af planlæggerne siger:

"Målet for projektet skulle for mig at se være at ændre den måde, man tænker planlægning på, og det er ikke sket. I mine øjne har vi haft for meget fokus på det eksterne, og det har ikke rykket ved plankulturen. Vi mangler i høj grad at få diskuteret internt i planafdelingen, hvordan vi egentlig forstår Cittaslow oversat til planlæggersprog".

"Vi savner generelt en definition. At vi i Plan og Kultur i fællesskab definerer, hvordan vi forstår Cittaslow, og hvordan vi konkret kan bruge det som en grundlæggende værdi i vores arbejde. Det positive ved internt at sætte fokus på Cittaslow som værdi ville være, at vi i langt højere grad ville få konceptet ind under huden, så det ikke bare svæver som begreb. Vi mangler en fælles selvforståelse, drøftelsen, vi kommer stadig med for mange individuelle indspark".

"En fælles drøftelse af Cittaslow i planafdelingen kunne være et godt bindemiddel i forhold til at tænke i nogle særlige tematikker".

"Folk er blevet holdt fra fadet. Cittaslow har mest kørt udadtil. Vi har nok glemt nødvendigheden af, hvor vigtigt det er at diskutere, hvor vores forskellige kompetencer ligger, og hvordan de bedst muligt kan bringes i spil".

"Vi har endnu ikke fået os snakket ind til kernen, og det er det, der skal rettes op på nu. Den styregruppe, som vi skal have nedsat, får som en af sine vigtigste opgaver at øge den interne forankring af Cittaslow. Skal jeg sætte procenter på det, så er Cittaslow kun 40% forankret som strategi og vision indtil videre".

Vi har i løbet af Plan09 projektet haft tilknyttet to proceskonsulenter, som har rådgivet os i forbindelse med tilblivelsen af Cittaslow-stafetten. Vi havde lagt op til, at der skulle eksperimenteres med kreative metoder i gennemførelsen af kvalitetsdiskussionerne og i udviklingen af kvalitetsparametrene. Dette ønske blev ikke til fulde opfyldt, ligesom flere af planlægger mener, at de kunne have været inddraget mere i samarbejdet med konsulenterne.

"Vi har ikke været tilstrækkeligt med i processen omkring at definere, hvad Cittaslow er og kan bruges til for en planlægger. Folk føler, at konsulenterne gav os alle svarene".

"Konsulenterne burde måske i højere grad have udfordret os med nogle nye metoder. Men måske har vi ikke selv været gode nok til at udfordre dem".

Der findes ingen formel på, hvordan Cittaslow skal forstås og fortolkes. For mange er Cittaslow stadig et meget abstrakt begreb at forholde sig til. Fremadrettet gælder det derfor for Svendborg om at definere og finde sin "egen vej" som Cittaslow.

I marst 2008 blev Svendborg Kommune optaget i det internationale netværk af Cittaslowbyer. Svendborg er den første og på nuværende tidspunkt eneste Cittaslow i Danmark. På verdensplan eksisterer der cirka 120 Cittaslowbyer.

Cittaslow kan og skal udfordre plankulturen

Til trods for at man planlæggerne imellem er enige om, at der stadig mangler en fælles drøftelse af Cittaslow, så afspejler de evaluerende interviews, at der internt i planafdelingen er stor opbakning og vilje til at inddrage Cittaslow som plankulturel strategi, fordi slowfilosofien er et godt startskud til at puste til den traditionelle måde at tænke planlægning på.

” Cittaslow har gjort mig mere opmærksom på ”det gode liv” som et vigtigt slutprodukt.
Bliver det godt for dem, der skal bo der?
Bliver det godt for dem, der skal færdes i det?
Tilføjer projektet noget til Svendborg?
Bare ved at tage Svendborg alvorligt,
er vi allerede anderledes.

De ni interviews afspejler ydermere, at planlæggerne ligeledes er meget enige om, hvilke værdier, der knytter sig til Cittaslow: Eftertanke, stedsidentitet, det stedsbundne, livskvalitet, det gode liv, borgerinddragelse, ”særlige Svendborg løsninger”, øget opmærksomhed i planlægningen, bæredygtighed og at tænke i helheder er begreber som går igen, når man spørger ind til Cittaslow som værdi.

Som en af planlæggerne meget rammende udtrykker det, så er: ”Cittaslow summen af nogle gode tilgange, som Svendborg allerede har, og som vi skal huske på at sætte i spil på nye måder”.

” Cittaslow skal give os anledning til at diskutere, hvorfor vi gør, som vi gør.

Således har Plan09 projektet uden tvivl skabt en øget opmærksomhed og bevidsthed omkring, hvilke værdier man gerne vil tilrettelægge planlægningen ud fra, og hvordan disse værdier kan transformeres til konkrete planredskaber. Fremadrettet er der derfor behov for, at de mange individuelle refleksioner bliver til fælles drøftelser.

”Cittaslow kan ændre plankulturen, fordi de værdier, der ligger i Cittaslow, er en markant anderledes måde at tænke planlægning på. Men det kræver af os selv, at vi reflekterer over, hvordan opgaverne skal løses. Skal vi arbejde i teams og bringe forskellige fagligheder i spil? Eller skal vi søge råd hos andre og mere bløde kompetencer, når vi udformer projekter? Cittaslow som planredskab handler om ikke nødvendigvis altid at vælge det første alternativ”.

”Men vi er også afhængige af hele organisationens indstilling til planlægning – fra ledelsesniveau til medarbejderniveau. Fra det ledelsesmæssige niveau bliver man også nødt til at tænke planlægning som noget andet end lovgivning, der bare skal overstås”.

” Cittaslow kan være med til at skabe en bevidsthed omkring hvilke værdier, vi gerne vil tilrettelægge vores planlægning ud fra.

”Plankulturen i Svendborg er endnu ikke ændret på grund af Cittaslow, men Cittaslow har bragt kvalitetsdiskussionerne på dagsordenen. Cittaslow er et godt udgangspunkt for at tænke plankultur, for det giver os anledning til at spørge, hvad det er for nogle værdier, vi gerne vil arbejde med”.

At være Cittaslow handler om, at man som by sætter fokus på fordybelse, omtanke, nærvær og samvær.

Mere end blot en blød trend

Som ovenstående citater tydeligvis afslører, så er planlæggerne meget enige om, at Cittaslow som værdi endnu ikke har evnet at differentiere den måde, man ”gør” og tænker planlægning i Svendborg Kommune sammenlignet med andre danske kommuner.

Flere af planlæggerne er meget bevidste om, at Cittaslow som værdi også må anskues som en del af en generel ”blød trend”, hvor immaterielle værdier tænkes mere og mere ind i den traditionelle ”hårde” plankultur med jura, love og regulerende bestemmelser som det traditionelle bærende arbejdsgrundlag.

”Hvordan undgår vi, at vi ikke bare koger suppe på gamle ben?”, har en af planlæggerne efterspurgt en kritisk drøftelse af med reference til Agenda21, der også sætter bløde værdier på dagsordenen.

I tråd hermed problematiserer flere af planlæggerne, at Cittaslow som værdi må omsættes til noget andet og mere end blot en blød trend og nogle "generelle strategier", hvis konceptet skal evne at differentiere Svendborg fra andre kommuner, der også i dag arbejder med bløde værdier - blot med nogle andre fortegn end Cittaslow.

"For mig at se er der ikke så meget nyt i Cittaslow for en planlægger, hvis man ellers planlægger efter god planlægningssskik: Med omtanke for hvordan vi skaber kvalitet i det, vi laver. Det handler jo til enhver tid om at skabe kvalitet og gode rammer for mennesker. Når det er sagt, så er det rigtig godt, at vi har fået Cittaslow begrebet, fordi det giver os anledning til at rette fokus mod, hvordan vi nu også får sikret den her kvalitet. At tingene ikke bare bliver juppet af sted. At vi ikke bare laver midelmådige planer".

"Det der tilfører Svendborg noget nyt, det er, at vi nu har fået begrebet Cittaslow, som forpligter os, og som gør, at vi får fuld spot på den planlægning, vi arbejder med".

"Måske er vi allerede nu et skridt foran andre kommuner, fordi vi har fået et defineret begreb - et samlebegreb".

Udfordringen bliver således fremadrettet at implementere Cittaslow i plankulturen på en måde, så konceptet for alvor differentierer Svendborg fra andre byer - ellers opstår der en fare for, at Cittaslow udvandes som værdi, som planlæggerne bredt konkluderer.

Vi skal turde vælge det anderledes

Cittaslow skal derfor fremadrettet bruges som et redskab til at turde *tænke anderledes*.

"Plankultur er på den ene side meget en tænkning, der retter sig mod nogle juridiske bindinger. Det juridiske aspekt har selvfølgelig sin ret og sin plads, idet Planloven indeholder summen af gode erfaringer, som man har høstet gennem tiderne".

"Men Cittaslow kan være med til at udfordre det, der er nu, at sætte fokus på, hvad der kan gøres endnu bedre. Som vision bør Cittaslow hele tiden minde os om, hvordan vi kan udforme tingene med et lille tvist, så det ikke ligner det, der er alle andre steder, men til gengæld kommer til at udtrykke noget, som er særligt for Svendborg."

"Det er lidt som et flyselskab: Den almindelige vej, det er selskabet, hvor alle stewardesserne er pæne, går i uniform og siger de samme ting på de samme tidspunkter. Den anden vej, det er at tage et selskab, hvor stewardessen smider sin uniform og i stedet bruger sin personlighed".

"Vi skal tilføre Svendborg endnu mere personlighed. Cittaslow skal være med til at give tingene en unik karakter".

"Cittaslow handler om at stille krav til vores planlægning. En værdimæssig tankegang på dagsordenen, vil helt sikkert betyde, at vi vil forholde os langt mere kritisk og reflekterende til diverse projekter".

” Cittaslow bør medføre, at vi bliver bedre til at vurdere om et givent projekt forholder sig til Svendborg og til byens identitet.

Set fra en planlæggervinkel skal Cittaslow sikre, at Svendborg udvikler sig på en måde, hvor byen er tro mod sig selv - sin særlige identitet og historie.

Cittaslow som et screeningsværktøj

Som indeværende rapport belyser, så er et afgørende kritikpunkt af Plan09 projektet, set fra planlæggerens perspektiv, at der har været alt for lidt fokus på, hvordan man internt i Planafdelingen forankrer Cittaslow som plankulturel strategi. Der er blandt planlæggerne derfor bred enighed om, at begreberne *livskvalitet* og *kvalitetssikring* omsat til planlæggeresprog fremadrettet bliver lig med en nødvendig udvikling af nogle konkrete dialogredskaber, så man i de enkelte projekter kan måle værdien af Cittaslow.

I kølvandet på Plan09 projektet er flere af planlæggerne derfor for alvor gået i gang med at udforme et konkret "screeningsværktøj", som skal anvendes i dialogen med potentielle bygherrer og investorer, når nye projekter planlægges og diskuteres. Dette værktøj er foreløbig blevet døbt "Cittaslow-hjulet".

De implicerede planlæggere belyser i de evaluerende interviews nødvendigheden af Cittaslowhjulet på følgende måde:

"Cittaslow som værdi kan og skal på ingen måde gå på tværs af Planloven. De værdier, der knytter sig til Cittaslow må lægge sig ved siden af Planloven, som en addering, som et grundlag for at træffe de rigtige valg ind i det system, som regulerer i forvejen".

"Det er en stor udfordring, som Svendborg har påtaget sig. Men et af redskaberne til at tage en sådan udfordring op, det er tilrettelæggelsen af Cittaslow-hjulet".

"Hver gang vi bygger noget nyt, så skal vi kunne måle, om det er unikt, om det tilfører Svendborg noget personlighed".

"Cittaslow-hjulet skal derfor indeholde og definere en række kvalitetskriterier, som skal på banen tidligt i processen, når vi samarbejder med bygherrer og andre investorer".

"Et defineret kvalitetskriterium kunne være en bæredygtighedsbetragtning eller en borgerinddragelsesbetragtning. Kriterier, som ikke er i konflikt med Planloven, men heller ikke er reguleret af den".

"Med udformningen af et konkret screeningsværktøj - et Cittaslow-hjul - bliver Cittaslow en mulighed for at udtrykke nogle værdier i forhold til vores vægtede prioriteringer".

"Samtidig vil vi give bygherrer og andre implicerede parter mulighed for på forhånd at forholde sig til vores prioriteringer. Med Cittaslow-hjulet skal vi turde gå klart og tydeligt frem og sige, at dette er nogle parametre, som skal være til stede for at et givent projekt passer til et givent område".

” Cittaslow som værdi i plankulturen kræver en fælles selvforståelse. For den kamp, kan man ikke tage ene mand mod investorerne.

"Tankefuld" – en mulighed for at afprøve nye metoder

Sideløbende med Plan09 projektet har Svendborg Kommune søsat byudviklingsprojektet "Tankefuld". Den overordnede vision for Tankefuld er at skabe en attraktiv bydel, som udvikles på et bæredygtigt grundlag i relation til det eksisterende landskab i Svendborg bys vestlige udkant.

I forhold til Plan09 projektet har Tankefuld været interessant, fordi de planlæggere, som er implicerede i byudviklingsprojektet, har forsøgt at udarbejde nogle første udkast til egentlige screeningsværktøjer, som der skal tages i brug, når den endelige bebyggelse af Tankefulds arealer påbegyndes.

Tankefuld bliver på papiret kaldt "Den første moderne Cittaslowby i verden", hvilket betyder, at de kvalitetsdiskussioner, som Plan09 projektet har sat fokus på, allerede på nuværende tidspunkt bliver tænkt ind i det konkrete planlægningsmæssige arbejde omkring Tankefuld.

"Tankefuld er en bølgebryder, fordi vi for første gang klart og tydeligt går ind og siger, at i det her område, der vil vi noget specifikt".

"I Tankefuld projektet har vi besluttet, at stille krav om nogle særlige ting. Kravene skal blive en vished for, at området som helhed får en karakter. Det er her, at helhedstænkningen kommer ind".

” Arbejdet med det gode liv kan kun lade sig gøre, hvis der er opbakning til det 360 grader rundt.

"Det gode ved Tankefuld, det er, at man forsøger at fastholde et ambitionsniveau. Det, der også er positivt, det er, at man har udtrykt et ønske om hele vejen rundt, hvad det er, man vil. Det er vigtigt, at vi har et politisk bagland, der ikke mener noget andet, end det vi som planlæggere mener".

” Det er vigtigt at have nogle konkrete projekter som Tankefuld, så Cittaslow ikke bare bliver en frelst værdi.

"Set i lyset af Plan09 projektet, så har Tankefuld været en vigtig hjørnesteen, som man har kunnet hægte værdidiskussionerne op på. Det er vigtigt at have nogle konkrete projekter som Tankefuld, så Cittaslow ikke bare bliver en frelst værdi".

Politisk opbakning – en nødvendighed!

Blandt planlæggerne er der bred enighed om, at den fremadrettede udfordring i forhold til at omsætte Cittaslow til konkrete planredskaber bliver at sikre en politisk opbakning til dette arbejde. Omvendt er der også enighed om, at det nu genererer et mere frugtbart samarbejde embedsapparat og politikere imellem, at vi har fået Cittaslow som et fælles centralt begreb at tale kvalitet ud fra.

"Politisk opbakning er en forudsætning for at kunne tro på Cittaslow som byudviklingsmæssig strategi. Hvis politikerne ikke vil stå bag de forholdsvis hårde prioriteringer, der skal til, hvis projekter skal udvikle sig på en unik måde i Svendborg, så kan vi ikke bruge Cittaslow til noget".

"Cittaslow handler om at stille krav til bygherrerne, og det bliver uden tvivl en stor udfordring at forholde sig til, hvordan investorerne vil reagere. Hvis investorerne bliver negative, så begynder de måske at rende til politikerne, og så er det, at det bliver nødvendigt, at politikerne bakker os op. At de også kan se det fornuftige i, at embedsapparatet lægger en linje".

"Omvendt må vi også håbe på, at politikerne kan se, at det at være Cittaslow, det genererer nogle forventninger. Hvis politikerne ikke viser den tilstrækkelige vilje til kvalitet, så må vi overbevise dem om, at vi har fået den her status som Cittaslow, der forpligter".

"Politikernes opbakning er, når alt kommer til alt, en forudsætning for, at der ikke opstår et misforhold mellem, hvad vi siger, at vi er, og hvad vi rent faktisk gør. Politikerne skal kunne se en fordel i at sige nej til hurtige og lette løsninger, som umiddelbart synes økonomisk profitable".

Det kræver opbakning både fra både borgere og politikere, hvis Svendborgs vision om at udvikle sig som Cittaslow skal bære frugt.

Projektets gennemslagskraft – afsluttende refleksioner

Som denne rapport afspejler, så har hele essensen i Plan09 projektet i Svendborg kommune været at udarbejde metoder til at koble de værdier, der knytter sig til slowfilosofien til det byudviklingsmæssige element.

Vi havde sandsynligvis sat mere fokus på produktudvikling, på turisme og branding, hvis ikke vi havde haft Plan09 projektet at forholde os til. Plan09 projektet har på en frugtbar måde tvunget os til indadtil i en planlægningsmæssig sammenhæng at få sat livskvalitetsbegrebet på dagsordenen – hvordan det kan bruges som en strategisk udviklingsvej.

Plan09 projektet har derfor været meget betydningsfuldt for den fremtidige udvikling af Svendborg som Cittaslow. Blandt planlæggerne er der bred enighed om, at Cittaslow skal kunne omsættes til noget mere konkret og begribeligt i en byplanlægningsmæssig sammenhæng, hvis der ikke skal opstå en modvilje mod konceptet som værende blot et "smart brand" og en kulturel trend.

Den endelige udvikling af og den politiske opbakning til nye dialog- og forhandlingsredskaber – screeningsværktøjer – bliver således af altafgørende betydning for det videre arbejde med Cittaslow i Svendborg Kommune.

I teorien kan man muligvis skille det brandingmæssige perspektiv fra det planmæssige, mens de to størrelser i virkelighedens verden hænger ganske nøje sammen. Vi er i Svendborg Kommune overbevist om, at hvis vi bliver gode til at knytte Cittaslow som en styrende værdi til plankulturen, så vil det også helt naturligt kunne aflæses i den måde, som Svendborg kommer til at udvikle sig på i fremtiden.

I den foreliggende Kommuneplan09 er der allerede flere elementer af Cittaslow, hvilket vidner om, at vi nu for alvor forpligter os til at styrke Cittaslow i Svendborg Kommune. Men den konkrete implementering af Cittaslow i planafdelingen bliver forudsætningen for, at vi fremover også kommer til at gøre det, som vi siger, at vi er!

Svendborgvisionen

Sydfynsk udvikling. Vi giver plads til alle handlinger og meninger, der kan gøre Svendborg til stedet, hvor livet udfordres og nydes.

Vi bygger videre på den dejlige by og plejer naturen sådan, at de, der kommer efter os, holder lige så meget af Svendborg, som vi gør idag.

Vi fremmer kreativitet som en drivende kraft i den udvikling, som sørger for gode uddannelser, godt arbejde og et godt liv for alle borgere.